

SİNEMANIN KOÇLUKLA BULUŞMASI: KİŞİSEL DÖNÜŞÜMÜN *WHIPLASH* (2014) FİLMİNDEKİ YANSIMASI

CINEMA MEETS COACHING: REFLECTION OF PERSONAL TRANSFORMATION IN THE FILM *WHIPLASH* (2014)

Çiçek TOPÇU YÜCEL^{1*}

¹. Dr. Öğretim Üyesi, Antalya Belek Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim ve Tasarım Bölümü, Antalya/Türkiye,
e-posta: cicektopcu@outlook.com
0000-0002-9273-2529

*** Sorumlu Yazar / Corresponding Author:** Çiçek TOPÇU YÜCEL

Atıf/Citation: Topçu Yücel, Ç. (2025). Sinemanın Koçlukla Buluşması: Kişisel Dönüşümün *Whiplash* (2014) Filmindeki Yansıması. *KOSTİD*, 1(1), XXX-XXX.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.
Peer-review: Externally peer-reviewed.

Özet

Bu çalışma, sinemanın dönüşüm süreçlerine sunduğu anlatı olanaklarını koçluk kişisel dönüşüm perspektifiyle birleştirerek ele almaktadır. Film, karakterlerin içsel yolculuklarını, zorluklarla başa çıkma stratejilerini ve dönüşüm süreçlerini izleyiciye aktaran güçlü bir araçtır. Koçluk ise bireylerin potansiyellerini keşfetmelerine, hedefler belirlemelerine ve bu hedeflere ulaşmalarına rehberlik eden bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Her iki farklı alandaki ortak paydalar, rehberlik ve dönüşüm dinamiklerini farklı perspektiflerden sunmaktadır. Bu çalışma, Damien Chazelle imzalı *Whiplash* (2014) filmi özelinde koçluk prensiplerinin ve kişisel dönüşümün (hedef belirleme, farkındalık yaratma, aksiyon alma ve yolda kalma) sinematik anlatımda nasıl temsil edildiğini görsel metin çözümlemesi yöntemiyle ele alarak sunmaktadır. Çalışmanın özgün sonucu filmdeki ana karakter Andrew'in zorlu ve çok katmanlı yolculuğu üzerinden, kişisel dönüşümün yalnızca dışsal başarıya değil, içsel liderliğe ve sorumluluk alabilmeye de dayandığını ortaya koymaktadır. Böylelikle *Whiplash*, öğretmen-öğrenci ilişkisinin ötesine geçerek, dönüştürücü bir koçluk pratiğinin sinematik bir temsiline dönüşmektedir. Film, koçluğun yalnızca motive eden değil; derinleştiren, zorlayan ve kişiyi kendisiyle yüzleştiren yönünü izleyiciye güçlü biçimde sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Koçluk, Kişisel Dönüşüm, Film Analizi, Koçluk Prensipleri, *Whiplash* Filmi

Abstract

This study examines the narrative possibilities that cinema offers for depicting transformation processes, integrating them with the perspective of personal transformation in coaching. Film serves as a powerful medium that conveys characters' inner journeys, their strategies for coping with challenges, and their transformative experiences to the audience. Coaching, on the other hand, is defined as a process that guides individuals in discovering their potential, setting goals, and working toward achieving those goals. The shared ground between these two distinct fields reveals the dynamics of guidance and transformation from different perspectives. Focusing specifically on Damien Chazelle's *Whiplash* (2014), this study explores how coaching principles and personal transformation stages—goal setting, developing awareness, taking action, and maintaining progress—are represented in cinematic narrative, using the method of visual text analysis. The study's original contribution lies in its finding that the main character Andrew's difficult and multilayered journey reveals personal transformation as dependent not only on external success, but also on internal leadership and the ability to take responsibility. In this context, *Whiplash* transcends the traditional teacher-student relationship and emerges as a cinematic representation of a transformative coaching practice. The film compellingly conveys that coaching is not only about motivation, but also about deepening, challenging, and confronting the individual with their inner reality.

Keywords: Coaching, Personal Transformation, Film Analysis, Principles of Coaching, *Whiplash*

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Conflict of interest: The authors declared that they have no conflict of interest.

Geliş tarihi/Received:
04.07.2025

Kabul tarihi/Accepted:
27.07.2025

GİRİŞ

Sinema, izleyiciye duygusal ve entelektüel birikimler sunan güçlü bir sanattır. Karakterlerin hikayeleri, genellikle kişisel büyüme, zorluklarla yüzleşme ve nihayetinde bir dönüşüm sürecini içerir (Campbell, 2008). Bu dönüşüm süreçleri, modern yaşamda giderek daha fazla önem kazanan koçlukta yer alan prensiplerle önemli ölçüde paralellikler göstermektedir. Koçluk, bireyin kendi potansiyellerini açığa çıkarmasına, engelleri aşmasına ve hedefine ulaşmasına yardımcı olan bir rehberlik uygulamasıdır (Whitmore, 2009). Bu yönüyle, bir sinema filmiyle koçluk aynı yöne bakmaktadır.

Koçluk, bireyde potansiyel keşfine, hedefe ulaşmaya ve kişisel dönüşüme katkı sağlayan bir süreçtir. Bu süreç, belirli aşamalardan oluşan geçiş koridoru niteliğindeki kişisel dönüşüm çizgisi olarak değerlendirilebilir. Çizginin ilk aşaması, bireyin kendisiyle ilgili olup kendine ayna tuttuğu farkındalık anıdır. Burada mevcut durumun değerlendirilmesi ve engellerin fark edilmesi de önemlidir. Ardından birey, farkındalıkları ölçüsünde hedef belirleme aşamasına geçer. Hedef belirlemeyi takiben, farklı seçeneklerin keşfedildiği aksiyon planı tasarlanmaktadır. Uygulamaların takibinin ve gelişimin sürekliliğinin karşılığı olan yolda kalma (süreklilik sağlama) ile kişisel dönüşüm süreci tamamlanmaktadır. Her aşama, bireyin kendi yolculuğunu sahiplenmesini ve sürdürülebilir değişim yaratmasını desteklemektedir (Gillie & Shackleton, 2009; Palmer, 2007; Whitmore, 2009). Bu kişisel dönüşüm sürecini bir sinema filmiyle ilişkilendirdiğimizde ise dönüşüm karakterin içsel yolculuğunun merkezinde gerçekleşmektedir (Campbell, 2008). Özellikle karakterin kırılma anları kendi potansiyelini fark etmesi ve adım adım dönüşmesi, koçluk sürecindeki aşamaları hatırlatmaktadır. Böylelikle, filmdeki karakterin değişim yolculuğu, koçluk prensipleriyle örtüşen bir anlatıya dönüşmektedir.

Bu düşünceden hareketle çalışma iki ayak üzerine inşa edilmektedir. Çalışmanın ilk ayağında koçluk prensipleri ve kişisel dönüşüm aşamaları detaylandırılmakta; ikinci ayağında ise koçluk aşamaları ve sinema ilişkisi kurulmaya çalışılmakta ve seçilen film özelinde kişisel dönüşüm aşamaları çerçevelenmektedir. Çalışma için seçilen film Damien Chazelle imzalı *Whiplash* (2014)'dir.

Whiplash (2014) filmine yönelik yapılan araştırmalar çoğunlukla filmdeki karakterlerin kişisel yapılarına odaklanmaktadır (Silvana, 2016; Ramdani, vd., 2023; Kholilia, 2025). Bu çalışmaların ortak paydası, ana karakterlerin karşılaştığı çatışmalardan kaynaklanan travma, kaygı ve depresyon deneyimleri de dâhil olmak üzere oluşan psikolojik ve sosyolojik etkileri ortaya koymaktadır. Karakterlerin sosyolojik çatışmalarını, birey ve otorite arasındaki gerilimini, rekabet ve iş birliğini kapsayan özelliklere sahip olduğuna ilişkin bulgular da bu filmi merkeze alan diğer araştırmaların çıktılarıdır (Silvana, 2016; Ramdani, vd., 2023; Kholilia, 2025). *Whiplash* (2014) üzerine yapılan bazı diğer araştırmalar Amerikan rüyasının temel değerlerinin toplumda nasıl anlaşıldığını ve bu hedeflere ulaşmada karşılaşılan olası engelleri incelemekte olup filmdeki karakterlerin püriten çalışma ahlakı üzerine tartışmaktadır (Paniagua Fiol, 2020). Ancak *Whiplash*'i (2014) merkeze alan çalışmalarda filmi koçlukla ilişkilendirip kişisel dönüşüm sürecini lineer bir çizgide ele alan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum, sinema çalışmalarında karakter gelişimlerini daha yapısal, dönüşüm temelli ve koçluk odaklı bir bakışla ele almanın gerekliliğini düşündürmüştür. Ayrıca, *Whiplash* (2014), bireysel dönüşümün zorlu doğasını etkili biçimde yansıttığı için

koçluk araştırması açısından bir örnek sunmaktadır. Bu bakımdan da *Whiplash*'teki karakterin gelişimi ile koçluk dönüşüm sürecinin temel aşamalarının hizalanarak bu ilkelerin sinematik temsiline söz konusu filmin imkân tanıdığı düşünülmektedir. Filmin seçilmesini bu çıkış noktalarına dayandıran çalışma, *Whiplash*'in (2014) sadece sinema ve koçluk alanlarını benzeştirmekle kalmayıp aynı zamanda bu iki alan arasındaki ince ayrımları da tartışmaya açan özgün bir anlatı sunduğu varsayımı üzerine inşa edilmektedir. Böylelikle çalışma için farklı anlamları birlikte sunarak filmin örtülü söylemlerini açığa kavuşturan ve metnin altına iliştilirilmiş dili yakalayabilme amacı güden (Bazin, 1995, s. 27) görsel metin çözümlemesi yöntemine başvurulmasının uygun olduğu görülmektedir. Bu düşünceden hareketle koçluğun söz konusu filmle ilişkisini ortaya koyarak alanda daha önce benzeri yapılmamış olması nedeniyle bir boşluğu doldurmayı ve koçlukta yer alan kişisel dönüşüm prensiplerinin (farkındalık, hedef belirleme, aksiyon alma ve yolda kalma) sinematik anlatımda nasıl temsil edildiğine dair bir bakış sunmayı amaçlayan çalışmamız, koçluk prensipleri ve kişisel dönüşümü *Whiplash* (2014) özelinde tartışmakta ve sinemanın bu noktadaki temsil gücüne odaklanmaktadır.

Koçlukta Kişisel Dönüşüm ve Aşamaları

International Coaching Federation (ICF)'e göre koçluk (2025), bireylerin veya ekiplerin performanslarını artırmak ve potansiyellerini en üst düzeye çıkarmak için tasarlanmış, işbirlikçi, şu ana ve geleceğe odaklı bir süreçtir. Koçluk, bireyi karar vermeye zorlayan, harekete geçmek istediği ancak bir türlü geçemediği durumlara işaret eden, onu endişelendiren, öfkeliendiren, yetersiz hissettiren, kısacası bireyin kendinde sorun yaratan konularla ilgilidir. Bireyde mutsuzluk ve umutsuzluk oluşturan bu tarz konulara müdahale edip yeni bir düşünce tarzı, hareket, hayat standardı yaratma isteği koçluk süreciyle hedeflenir (Sutton & Crobach, 2022). Söz konusu süreçte koç sorular sorarak, farkındalık yaratarak ve aksiyon adımlarının belirlenmesine katkı sağlayarak danışanına destek olmaktadır.

Koçluk, bireyin potansiyelini maksimize etmesini ve hedefine ulaşmasını amaçlayan bir gelişim sürecidir. Bu sürecin merkezinde, bireyin kişisel gelişimi yer alır. Kişisel gelişim, bireyin kendini anlama, güçlü ve zayıf yönlerini fark etme, inanç ve değerlerini keşfetme, becerilerini geliştirme ve yaşam kalitesini artırma yolculuğu olarak tanımlanmaktadır (Whitmore, 2009; Grant & Palmer, 2002). Koçluk, bu kişisel gelişim yolculuğunda bireye rehberlik eden, farkındalığını artıran ve harekete geçmeyi teşvik eden yapılandırılmış bir diyalog sunmaktadır (Topçu, 2025). Temel koçluk prensipleri diye nitelenen bu diyalogda hedef belirleme, güçlü sorular sorma, aktif dinleme, sorumluluk alma ve aksiyona geçme odak olarak yer almaktadır (Gillie & Shackleton, 2009; Palmer, 2007).

Crabb (2011), temel koçluk prensiplerini kişisel gelişim ve dönüşümü sağlayan modellerle doğrudan ilişkilendirmekte ve bu prensipleri gelişim sürecini anlamlandırmada temel yapıtaşı olarak ele almaktadır. Bireyin dönüşümündeki itici güçlerin neler olduğunu ve bu gücü nasıl uygulanabilir hale getireceğini sorgulayan araştırmacı, farkındalık yaratma, somut hedefler belirleme, aksiyon alma ve süreklilik sağlama odağındaki süreçte bireyin kişisel gelişim aşamasını belirlemek ve buna uygun müdahaleler geliştirmek için koçluğun değerli araçlar sunduğunu yazmaktadır (Palmer, 2007: s.73; Crabb, 2011; Sutton & Crobach, 2022; Topçu, 2025).

Kişisel dönüşüm, bireyin düşünce, duygu ve davranış kalıplarında kalıcı ve anlamlı bir değişim yaşamasıdır (Whitmore, 2009). Bu süreç genellikle bir kriz, farkındalık anı veya belirli bir hedef doğrultusunda bilinçli bir çaba ile tetiklenebilir (CY Coaching Academy, 2024). Susan, Sabatine ve Brownell, *Professional Coaching: Principles and Practice* adlı çalışmalarında, koçlukta dönüşümün tetiklenme aşamalarını listelemektedir (2018, ss.37-56).

İlki, farkındalık aşamasıdır. Burada koç ve danışan ikili sürecine başlayan birey, koçun varlığı ile mevcut durumunu ve değişim ihtiyacını anlayarak belirsizliklerini ortadan kaldırma düşüncesinin birincil adımını oluşturmaktadır. Koçlukta farkındalık aşaması, bireyin kendini, karşılaştığı zorluğu ve mevcut düşünce kalıbının derinliğini keşfetmesine yardımcı olan içgörülerini tanımlayabilme ve kendinde bilmediği alanları görebilme becerisini içermektedir (Kagan, 1972, s.52). Dolayısıyla bu özfarkındalığın gelişimi pürüzsüz şekilde gerçekleşmez (Trapnell & Campbell, 1999). Bu süreç çoğunlukla varsayımlarına, duygularına ve inançlarına meydan okuyan bireyin, yeni bir bakış açısı kazanmasını teşvik etmektedir. Mevcut algılarını ortaya çıkarmak, durumlar ve sonuçlar hakkındaki düşüncelerini genişletmek ve benlik algılarının derinine inmek bu aşamanın zorlu temelini oluşturmaktadır (Susan, vd., 2018, s. 53).

Burada oturmuş bir bakış açısının bireyde meydana getirdiği algı ve anlam sınırlandırmalarının keşfi mümkün olmaktadır. Sınırlandırılmış bir bakış açısı ve algı söz konusuysa oluşacak duygunun önüne geçmek, duygu ortaya çıktıktan sonra düşünceleri bu duygulardan bağımsız değerlendirmek ve akışta olan bu düşünceler sonucu verilen kararı değiştirerek davranışı farklılaştırmak oldukça güçtür (CY Coaching Academy, 2024). Bu nedenle tüm bu zincirin çıktısı olan davranış değişimi ve kişisel dönüşüm ancak bu kademelerin farkındalığı ile oluşan bakış açısı ve algıda yaratılacak değişimlerle mümkündür. Bu yönüyle farkındalık, potansiyel gelişim alanlarının önünde duran zihinsel, fiziksel ve çevresel bariyerlerin görünür olmasıyla da ilgilidir (Roberts, 2024, s.84).

İkincisi, hedef belirleme aşamasıdır. Koçluk tanımları, kendi kendine öğrenmeye kıyasla doğrudan talimatı kolaylaştırıp kolaylaştırmadıklarına bağlı olarak yönlendirici olmayan bir yaklaşıma sahiptir. Hedef odaklı bu aşama, esas olarak bireyin hedefine daha iyi ulaşmak için kişilerarası ve kişi içi kaynağını düzenlemesine ve yönlendirmesine yardımcı olmakla ilgilidir (Hirtie, 2024, s.151). Farkındalık aşaması sonrasında bireyin isteği somut, ölçülebilir ve ulaşılabilir bir hedefe dönüştürülür. Hedef ifadelerinin açık ve mantıksal bir yapı veya çerçeve kullanılarak formüle edilmesi, etkili hedef belirlemenin temel bir gereksinimidir (Ogbeiw, 2017, s.125). SMART kriterlerinin basamaklandığı bu aşamada birey; hedefini netleştirir (Specific), somut göstergelerle ölçülebilirlik oluşturur (Measurable), yeteneklerini ve kaynaklarını gözeterek hedefe ulaşılabilirlik kriterlerini belirler (Achievable), hedefinin genel yaşam amacıyla, değerleriyle ve inançlarıyla hizalı olup olmadığına bakar (Relevant) ve son olarak hedefinin zamansal sınırlılığını saptar (Time bound) (Doran, 1981).

Hedef belirlerken bireyin gözetmesi gerektiği düşünülen nokta etki alanının boyutudur (CY Coaching Academy, 2024). Etki alanı bireyin temas edebileceği, koşulları değiştirmeye gücünün yeteceği ve hiç etki edemeyeceği alanları fark etmesi ile ilgilidir. Hedefini 'smart' hale getiren birey, etki alanında sadece kendi tercihleri ve eylemleri olduğunu fark ederek konuyu ele alış biçiminde farklılaşacaktır.

Aksiyon alma, kişisel dönüşümün tetiklenme aşamalarından üçüncüsüdür. Bireyin kişisel dönüşümünde kritik bir aşama olup, farkındalık geliştirme ve hedef belirleme evrelerini takip eden üçüncü aşama olarak tanımlanabilir. Bu aşama, bireyin içsel ve dışsal kaynaklarını dikkate alarak, daha önce farkına vardığı etki alanlarını stratejik biçimde uygulamaya koymasının ifadesidir. Aksiyon alma süreci, bireyin ulaşmak istediği hedefler doğrultusunda somut adımlar atmasını, bu doğrultuda planlı ve bilinçli bir şekilde hareket etmesini gerektirir (Susan, vd., 2018, s.38). Bu yönüyle aksiyon alma, bireyin düşünsel düzeyde tasarladığı farkındalıklarını, davranışsal düzeye taşıyarak sürdürülebilir bir değişim ve gelişim süreci başlatmasına temel oluşturmaktadır.

Bireyin farkındalık kazanması, dönüşüm süreci için birincil koşulu oluştursa da bu farkındalığın aksiyona geçirilmemesinin kişisel dönüşüm açısından sınırlı bir etki yaratacağı düşünülmektedir (Roberts, 2024, s.92; Hirtie, 2024, s.153). Dolayısıyla, aksiyon alma aşaması, bireyin kendine özgü potansiyelini gerçekleştirmesi ve belirlediği hedeflere ulaşabilmesi için dönüştürücü bir güç üstlenmektedir (Crabb, 2011). Aksiyona konulmamış bir farkındalık, bireyde ümit edilen değişimlerin gerçekleşmesine katkı sağlamaz. Bu nedenle, bireyin kişisel dönüşüm sürecinde aksiyon alma, dönüşümün etkili ölçüde tetiklenmesini sağlayan temel bir yapıtaşı olarak değerlendirilebilir.

Bireyin kişisel dönüşüm sürecinde başlattığı değişimi kalıcı hale getirme ve içselleştirme süreci ve sonuncu aşama yolda kalma/sürekliliğin ifadesidir. Farkındalık kazanmak, hedef belirlemek ve aksiyona geçmek dönüşümün tetikleyici adımları olsa da bu değişimlerin zamanla sönmemesi ve bireyin eski düşünce-davranış kalıplarına geri dönmemesi için sürekliliğin kazanılması gereklidir. Bu aşama, davranışın tekrar eden uygulamalarla pekiştirilmesini, bireyin yeni alışkanlıklar geliştirmesini ve bu alışkanlıkların yaşam tarzına hizalanmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla yolda kalma, dönüşümün geçici bir çaba olmaktan çıkıp bireyin yaşamında edindiği kalıcı bir yerin güvence altına alındığı alandır (Crabb, 2011; Roberts, 2024).

Yolda kalmayı mümkün kılan temel unsurlar arasında düzenli takip, içsel motivasyonun desteklenmesi ve kişinin değişim sürecine dair sorumluluk bilincinin gelişmesi yer almaktadır. Birey bu aşamada uygulamaya koyduğu eylemin sonuçlarını değerlendirir ve sürdürülebilirliği tehdit eden içsel/çevresel engelleri keşfetmeyi sürdürür (Susan, vd., 2018). Özellikle içsel dirençler, zamanla azalmış motivasyon ya da beklenen sonuçların gecikmesi gibi durumlarda koçluk süreci, bireyin amacına yeniden bağlanmasına destek sağlayarak devamlılığı güçlendirir (Hirtie, 2024). Ayrıca bu aşama, bireyin kendi gelişimini izleyebilmesi için özdeğerlendirme ve öğrenme reflekslerini kullanmasını teşvik eder (Whitmore, 2009).

Yolda kalmayı sağlama aşaması kişisel dönüşümün içselleşmesini ve bireyin yeni benliğini sahiplenmesini sağlamaktadır. Farkındalık, hedef ve aksiyon adımlarının ardından gelen bu aşama, dönüşümün son değil devam eden bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Birey artık yalnızca değişimi yaşayan değil, bu değişimi sürdüren ve yöneten bir konumdadır. Böylece yolda kalma, bireyin kendi potansiyelini uzun vadede gerçekleştirmesi ve gelişimini sürdürülebilir kılması adına kişisel dönüşüm döngüsünün vazgeçilmez bir parçası olarak konumlanır (CY Coaching Academy, 2024; Trapnell & Campbell, 1999).

AMAÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma, *Whiplash* (2014) filmini kişisel dönüşüm odaklı koçluk bakış açısıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada görsel metin çözümlemesi yöntemine başvurulmaktadır. Film, koçluk kişisel dönüşüm prensiplerine dayandırılarak dört temel aşamada incelenmektedir: İlk farkındalık kazanma, ikincisi hedef belirleme, üçüncüsü aksiyon alma ve sonuncusu yolda kalma (süreklilik sağlama) aşamalarıdır. Her aşama için filmde kişisel dönüşüm süreçleri tespit edilmekte ve eşleştirilmekte, seçilen temsillerdeki sinematografik anlatım, koçluk dönüşüm deneyimini destekleyici araçlar olarak belirlenmektedir.

Sinemada Kişisel Dönüşüm ve Koçluk Aşamaları: *Whiplash* (2014) Filmi Örneği

Sinema, karakterlerin içsel ve dışsal yolculuklarını görsel ve işitsel öğeler aracılığıyla yapılandırarak aktaran birincil anlatı alanıdır (Topçu, 2022, s.430). Bu bağlamda, pek çok filmde ana karakterin bir koç figürüyle karşılaşması ya da kendi içsel rehberliğini keşfetmesi, koçluk sürecine özgü dinamiklerle benzerlik göstermektedir. Bu figürler, çoğunlukla karakterin kendi potansiyelini fark etmesini, karşılaştığı zorluklarla yüzleşmesini ve nihayetinde kişisel dönüşümünü tamamlamasını destekleyen rehberler olarak işlev görmektedir (Campbell, 2008). Bu çalışmanın temel amacı, bir sinema filmini koçluk bağlamında ele alarak, koçluk süreçlerinde öne çıkan dönüşüm aşamalarıyla sinemasal anlatı arasındaki tematik paralellikleri ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, Damien Chazelle'in yönetmenliğini yaptığı Amerikan yapımı *Whiplash* (2014) filmi analiz edilmek üzere seçilmiştir. Böylelikle filmde sunulan temel mesaj ile koçluktaki kişisel dönüşüm aşamaları arasındaki ilişkinin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Whiplash, sanatsal mükemmeliyet arayışının birey üzerindeki psikolojik ve fiziksel yansımalarını irdeleyen dramatik bir fabulaya sahiptir. Film, seçkin bir müzik konservatuvarında eğitim alan genç baterist Andrew Neiman'ın, son derece disiplinli ve otoriter bir figür olan eğitmeni Terence Fletcher ile kurduğu gergin ve yoğun ilişki ekseninde şekillenmektedir. Fletcher'ın psikolojik sınırları aşındıran yaklaşımı, Andrew'in sanatsal gelişim sürecini etkilerken, bireysel kimliği ve dayanıklılığı üzerinde kalıcı etkiler de yaratmaktadır.

Whiplash, bireysel dönüşüm sürecini dramatik anlatı çerçevesinde kurgulamakla birlikte koçluk ilişkisine özgü yapısal dinamikleri metaforik düzlemde temsil eden bir örnek olarak da karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Andrew Neiman'ın gelişim süreci, koçlukta dönüşümün temel basamakları olarak kabul edilen farkındalık, hedef belirleme, aksiyon alma ve yolda kalma aşamalarıyla örtüşmektedir (Whitmore, 2009; Susan vd., 2018). Özellikle karakterler arası etkileşim, Andrew'in kendi potansiyelini keşfetmesi, karşılaştığı engellerle mücadele ederek aksiyona geçmesi ve bu süreci devam ettirme çabası bağlamında koçluk sürecinin dramatik bir temsili olarak değerlendirilmektedir. Bu düşünceden hareketle filmde öne çıkan unsurlar, ana karakter Andrew'e odaklanarak farklı söylemleri birlikte sunup metnin altına iliştilirilmiş dili yakalayabilme amacı güden görsel metin çözümlemesi yöntemiyle incelenmekte (Topçu, 2022, s. 411) ve anlatsal öğeler koçluk literatürü bağlamında ele alınmaktadır. İletişim araştırmalarında, nitel çalışma yöntemlerini keskin çizgilerle birbirinden ayırmanın imkânsız olduğu (Biryıldız, 2012, s.51) ve hemen hepsinin belli başlı unsurları bir araya getirerek yeni yöntemler ortaya koyduğu bilinmektedir (Neuman, 2007, s.119). Bu nedenle çalışma için farklı söylemleri birlikte sunarak filmin örtülü anlamlarını açığa kavuşturan ve metnin altına

iliştirilmiş dili yakalayabilme amacı güden (Bazin, 1995, s. 27) görsel metin çözümlemesi yöntemine başvurulmasının uygun olduğu düşünülmektedir. Çözümleme sürecinde, kişisel dönüşüm odaklı koçluk yaklaşımlarına dayalı kuramsal bir çerçeve benimsenmektedir.

Whiplash (2014) Filmi

Başrollerinde Miles Teller'ın genç baterist Andrew Neiman'ı, J.K. Simmons'ın ise disiplin odaklı orkestra şefi Terence Fletcher'ı canlandırdığı *Whiplash* (2014), filmografisi ve anlatısal ritmiyle dikkat çeken Amerikan yapımı dram filmidir. Film, 2015 yılında gerçekleştirilen 87. Akademi Ödülleri ve Oscar Ödülleri başta olmak üzere, farklı kategorilerde birçok uluslararası ödülün sahibi olmuştur.

Whiplash, müzik konservatuvarında öğrenim gören Andrew'in en iyisi olma hedefiyle çıktığı zorlu yolculuğu ve bu süreçte hem duygusal hem de fiziksel sınırlarını zorlayışını konu almaktadır. Filmde Fletcher karakterinin sunuluş biçimi ve Andrew üzerindeki etkisi tartışmalıdır (Eroğlu & Çevik, 2025, s.135). Fletcher, başta sevecen bir eğitimci izlenimi verir; Andrew'le ilk karşılaşmasında ona hayatıyla ilgili sorular sorarak sıcak ve ilgili bir tavır sergiler. Ancak kısa süre sonra, Andrew'in özel hayatına dair öğrendiklerini sınıf arkadaşları önünde kullanarak onu küçük düşürmeye başladığında bu olumlu izlenimin yerini yüzeysel olduğu anlaşılır. İzleyici, film boyunca Andrew ile eğitmeni Fletcher arasındaki ilişkinin, Andrew'in sanat yolculuğunda nasıl bir dönüşüm yarattığını adım adım izler.

Andrew'in, Fletcher'ın yönlendirmesiyle girdiği yoğun çaba süreci, aslında alışıldık anlamıyla öğretmen-öğrenci ilişkisinin ötesinde, güç dengesizliğine dayalı bir psikolojik mücadele alanı yarattığını düşündürmektedir. Andrew, baş davulcu olmak adına kendini fiziksel ve zihinsel olarak aşırı bir eforun içine sokar; bu süreçte kendi sınırlarını tamamen zorlar. Fletcher ise öğrencisini desteklemekten ziyade onu zorlama yoluyla dönüştürmeye hedefe teşvik etmektedir. Bu yönüyle *Whiplash*, yetenek, azim ve zorlama arasındaki sarkaçta Andrew'in hayalleri ve gerçekliği arasındaki derin bağı görünür kılmaktadır. Fletcher'a göre sanatçı, ancak sınırları zorladığında ve acı yoluyla dönüşüm yaşadığında ortaya çıkar. Ancak Fletcher'ın bu anlayışının Andrew üzerindeki yıkıcı etkisi tüm açıklığıyla mükemmelliğin bedelinin sorgulandığı bir tartışma alanı yaratmaktadır.

Çalışmanın bu ayağında *Whiplash* filmi, koçluk ilişkisinin metaforik temsili bağlamında ele alınmakta; Andrew'in dönüşüm yolculuğu nitel bir film çözümleme yöntemiyle incelenmektedir. Filmdeki anlatı unsurları koçluk kuramlarıyla ilişkilendirilerek değerlendirilmekte; bireysel gelişim sürecinin sinemasal temsili olarak belirlenen söz konusu film çok katmanlı bir yorumlamaya tabi tutulmaktadır.

BULGULAR: KİŞİSEL DÖNÜŞÜMÜN VE KOÇLUK PRENSİPLERİNİN WHIPLASH (2014) FİLMİNDEKİ KARŞILIĞI

Koçluk sürecinde bireyin kişisel dönüşüm yolculuğu farkındalıkla başlar. Farkındalık aşaması, bireyin mevcut durumunu, güçlü ve zayıf yönlerini, değerlerini ve hedeflerini samimiyetle değerlendirmeye başladığı, iç hesaplaşmalarını yaptığı kritik bir aşamadır (Roberts, 2024, ss. 84-86). Andrew, bu aşamayı özellikle filmdeki eğitmeni ile olan ilk etkileşimlerinden itibaren deneyimlemeye başlamaktadır. Andrew, filmin başında müzikte 'en başarılı' olma isteğiyle motive olan, başarıyı dışsal onayla tanımlayan genç bir öğrencidir. Onun için başarı, daha çok başkalarının beklentilerini karşılamakla ve hayranlık uyandırmakla ilişkilidir. Fletcher ile

tanışması, bu algıyı hem besler hem de sarsar. Fletcher'ın yönlendirmeleri ve zaman zaman sert, manipülatif tutumları nedeniyle Andrew kendi sınırlarıyla yüzleşmeye başlar. Bu yüzleşme süreci, onu sadece teknik anlamda değil, duygusal ve zihinsel düzeyde de bir dönüşüme sevk etmektedir.

Farkındalık aşaması, Andrew'in başta fark edemediği bazı gerçekleri açığa çıkarır: Mükemmel olma isteğinin temelinde var olan onaylanma ihtiyacı, değersizlik korkusu ve tanınır olma isteği. Fletcher'ın mücadeleye sevk eden öğretme anlayışı, Andrew'in bu içsel yapıları fark edip dışa vurmanın yolunu açmaktadır. Özellikle küçük düşürüldüğü, başarısız hissettirildiği ve kendi yeterliliğini sorguladığı sahneler, onun kendine dair eksik bıraktığı alanları geliştirmeye başladığı anlara işaret etmektedir. Bu farkındalık, Andrew'in sadece davul çalma becerileriyle değil, kendisiyle kurduğu ilişkiyle de yüzleşmesini sağlamaktadır. Kendi sınırlarını, motivasyon kaynaklarını ve kırılğanlıklarını fark ettikçe daha derin bir içsel değişim sürecine girer. Koçluk perspektifinden bakıldığında, bu süreç Andrew'in dönüşümünün temelini oluşturan ilk aşamadır.

Koçluk sürecinin ikinci aşaması hedef belirleme, bireyin farkındalık sonrası ulaştığı farkındalıklar aydınlığında, ulaşmak istediği geleceği somutlaştırdığı alandır (Gillie & Shackleton, 2009; Roberts, 2024). Bu kısım, bireyin kendi değerleriyle uyumlu, ölçülebilir ve motive edici hedefler ortaya koyması açısından kritik önem taşımaktadır (Yılmaz & Demir, 2019). *Whiplash*'te Andrew, farkındalık sürecinde kendine ve motivasyon kaynaklarına dair çeşitli gerçeklerle yüzleştikten sonra, bu içsel çatışmaları aşmak ve kendini kanıtlamak için net bir hedef belirlemektedir: Dünyada yankı bulan efsanevi bir davulcu olmak. Andrew'in hedefi yalnızca başarılı bir müzisyen olmakla sınırlı değildir. O, adını caz tarihine yazdırmak, Charlie Parker gibi unutulmaz bir figüre dönüşmek istemektedir. Andrew'in Parker gibi olma arzusunun, filmde zaman zaman karşımıza çıkan ve duvarına astığı, hayranlıkla baktığı poster aracılığıyla simgesel bir motivasyon kaynağına dönüştüğü görülmektedir. Bu motivasyonla çıkış noktası aldığı hedefi, onun aksiyon planının ilk adımıdır. Ancak bu hedefin biçimlenmesinde bireysel tercihler kadar, Fletcher'ın yönlendirmeleri ve baskıcı tavırları da etkilidir. Dolayısıyla Andrew'in hedefi, yalnızca içsel bir yönelim değil dışsal bir meydan okumanın da ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Koçluk açısından bakıldığında Andrew'in hedef belirleme süreci, bazı yönleriyle riskli ve dengesiz bir yapıdadır. İdealize ettiği hedefi, üzerinde sürekli bir yetersizlik duygusu ve kendini kanıtlama baskısı oluşturmaktadır. Yine de bu hedef, onun tüm eylemlerini netleştirmesini sağlamaktadır. Andrew, sosyal ilişkilerinden feragat eder, sağlığını riske atar, zaman ve enerjisini yalnızca bu amaç için kullanır.

Bu durum, koçlukta sıkça karşılaşılan bir gerilim alanını görünür kılmaktadır: Ulaşılması amaçlanan hedef, bireyi geliştirebilir ama onu yok edebilir (Ogbeiwi, 2017; Eroğlu & Çevik, 2025). Nitekim, Andrew'in ilk kez Fletcher'ın orkestrasına katıldığı sahnede, Andrew'in potansiyelini keşfetme arzusunun belirginleştiği görülmektedir. Fletcher'ın dikkatini çekmek için duyduğu içsel motivasyon, onun farkındalık aşaması olarak suretlenmektedir. Kamera Andrew'in yüzüne yakın planla girer, gözlerindeki umut ve endişe iç içe geçmiştir. Sarı-mavi soğuk ışık dengesi, karakterin bilinmezliğe attığı adımı vurgularken bir koçluk yansıması olarak da karşımıza çıkmaktadır. Andrew'in bu noktada yaşadığı deneyim, koçluk sürecinde hedefin ulaşılabilir, sürdürülebilir ve bireyin bütünlüğünü koruyacak şekilde belirlenmesinin

önemini hatırlatır (Sutton & Crobach, 2022, s.44). Böylelikle Andrew, hedef belirleme aşamasında net bir yön tayin eder. Bu durum, motivasyonunu artırsa da onu zamanla bu hedefin biçimi ve bedeli üzerinde düşünmeye zorlayacak bir noktaya getirir. Bu süreç, onun sonraki aşamalarda hedefini yeniden anlamlandırmasına ve derinleştirmesine temel atmaktadır.

Koçluk sürecinde aksiyon alma aşaması, bireyin belirlediği hedef doğrultusunda somut adımlar atmaya başladığı, düşünsel farkındalığın davranışsal düzeye taşındığı üçüncü aşamadır. Bu aşama, bireyin motivasyonunu gerçek hayata yansıttığı, engellerle yüzleştiği ve gelişim için risk aldığı kritik bir süreçtir (Palmer, 2007, s.73). *Whiplash*'te Andrew'in kişisel dönüşümü, bu aşamada gözle görülür bir ivme kazanır.

Andrew, efsanevi bir caz davulcusu olma hedefini gerçekleştirmek için yaşamındaki şeyi bu amaca göre dizayn eder. Fletcher'in orkestrasına seçildikten sonra, tüm zamanını ve enerjisini yalnızca davul çalışmaya adar. Sosyal yaşamını, ailesiyle bağlarını ve romantik ilişkisini ikinci plana atar. Bu noktada Andrew'in eylemleri, hedefe ulaşmak uğruna hayatının diğer alanlarında ciddi fedakarlıklar yapma kararlılığını göstermektedir.

Bu aşamada Andrew'in attığı adımlar, klasik bir kararlılık örüntüsü göstermektedir. Fiziksel sınırlarını zorlayacak düzeyde çalışmak, tekrar tekrar başarısızlıkla karşılaşmasına rağmen vazgeçmemek, hatta sakatlanmasına rağmen performans göstermeyi sürdürmek bu kararlılığın somut göstergeleri olarak belirmektedir. Burada, aksiyon almanın koçluk literatüründeki bir başka yönünün dirençle baş etme ve süreklilik sağlama olduğuna dair vurguya da atıf vardır. Andrew, sadece hedefe doğru adım atmakla kalmaz aynı zamanda bu sürecin getirdiği zorlayıcı koşullara rağmen süreci sürdürme kararlılığı sergiler.

Bu aşama öte yandan Andrew'in kişisel bütünlüğüyle sınındığı noktaları da belirgin düzeyde açığa vurur. Fiziksel tükenmişlik, psikolojik baskı ve sosyal izolasyon gibi bedeller, eylemin yalnızca bir başarı aracı olmadığını, aynı zamanda bireysel denge ve anlam ile doğrudan ilişkili olduğunu da ortaya koymaktadır. Koçluk süreci açısından değerlendirildiğinde, bu durum hedefe bağlı aksiyonun, bireyin değerleri ve sınırlarıyla hizalı olması gerektiği gerçeğine işaret etmektedir.

Whiplash'te Andrew'in aksiyon süreci, hedef odaklı yoğun bir çaba, direniş ve özveri olarak suretlenir. Öte yandan bu süreç, başarıya ulaşmak uğruna hangi sınırların aşıldığını ve bu sınırların ötesine geçmenin bireyin kimliğini nasıl dönüştürdüğünü temsil etmektedir. Aksiyona geçmenin sadece bir ilerleme değil aynı zamanda bir bedel ve sorgulama alanı olduğu, Andrew'in yaşadığı deneyimle görünür hale gelmektedir.

Koçluk sürecinin son aşaması yolda kalma (süreklilik sağlama), bireyin yaşadığı deneyimlerden farkındalık kazandığı, bu farkındalığı içselleştirerek sürdürülebilir bir değişime dönüştürdüğü sürece karşılık gelmektedir (Hirtie, 2024). Bu aşama, bireyin sadece hedefe ulaşmasıyla değil, bu süreçte kendine dair neler öğrendiği ve bu öğrenmeleri nasıl kalıcı hale getirdiğiyle ilgilidir. Filmde Andrew'in dönüşüm yolculuğu tam da bu noktada derinlik kazanmaktadır.

Andrew, film boyunca yaşadığı zorluklar, hayal kırıklıkları, başarısızlıklar ve fiziksel sınırlarını zorlayan anlar dolayısıyla teknik beceri kazanmakla kalmaz. Kendi sınırlarını, güdülerini ve değerlerini yeniden tanımlar. Başlangıçta dışsal onayla beslenen mükemmel olma çabası, süreç

ilerledikçe yerini daha öznel bir öğrenmeye bırakır. Andrew, gerçek anlamda ne için müzik yaptığını ve bu yolda neyi feda etmeye hazır olduğunu sorgulamaya başlar. Filmin sonu, bu dönüşümün sembolik bir sunumudur. Fletcher'ın doğrudan yönlendirmesi dışında, Andrew sahnede kendi yorumunu ve kontrolünü ortaya koyarak müzikal bir inisiyatif alır. Bu, onun yalnızca teknik olarak değil, psikolojik ve sanatsal anlamda da bir eşiği aştığını gösterir. Bu performans, onun öğrendiği her şeyi sahneye taşıdığı ve artık süreci içselleştirdiği, öğrenmenin gerçekleştiği bir ana işaret eder.

Öğrenmenin ötesinde süreklilik sağlama, bireyin bu içsel kazanımları geçici bir başarıyla sınırlamayıp yaşamının geneline yayabilme demektir (Hirtie, 2024; Ergüven, 2020). Andrew'in finaldeki tavrı, dışsal baskılardan bağımsız bir özgüvenle hareket etmesi, onun dönüşümünün sürdürülebilir olduğuna işaret etmektedir. Artık sadece Fletcher'ın gözünde değil, kendi gözünde de yetkin olabilmek için uğraşan biridir. Andrew, zorlu ve kimi zaman travmatik deneyimlerden geçerek, koçluk sürecinin sonunda öz yönetim, içsel motivasyon ve anlamlı başarı gibi nitelikleri içselleştirir. Bu noktada başarı artık sadece bir sonuç değil, sürdürülebilir bir varoluş biçimine dönüşmüştür (Eroğlu & Çevik, 2025).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sinemada olduğu gibi koçlukta da farklı ortamlar ortaya çıkabilir. Bu ortamlar, içsel ve dışsal mekanları işaret edebilir ve bireyin hareketsizlik ya da belirsizlik içinde olduğu ama farkındalık kazandıkça potansiyelini dışına vurduğu alanları işaret etmektedir. Koçlukta bireysel dönüşüm süreci, bu bağlantısız ve dağınık gibi görünen içsel alanları bütünleştirerek bireyin kendi anlamını yeniden kurmasına temel atmaktadır. Bu yönüyle koçluk, tıpkı zaman-imgenin yarattığı birey-özel ayrımının kaybı gibi, danışanın iç dünyasındaki rol çatışmalarını da çözümlenebilir hale getirmektedir (Cantaş, 2023, s. 103). Sinemadaki anlatının parçalanmış yapısı, koçlukta bireyin yüzleştiği içsel karmaşayı hatırlatmaktadır. Ancak bu karmaşa, koçluk sürecinde bireyin kendi eylemsizliğini tanımasına ve nihayetinde dönüşüm için adım atmasına zemin oluşturmaktadır. *Whiplash* bunun tipik bir sinemasal bir örneğini sunmaktadır. Filmin genelinin bize verdiği mesaj *sorumluluk ve öz-yönetim* temasının koçluk ilkeleriyle örtüştüğüdür. Ana karakter Andrew, süreç boyunca kendi kararlarını almakta, bedel ödemekte ve kişisel motivasyonunu yeniden inşa etmektedir. Bu yönüyle klasik bir film anlatısının olay örgüsüne katılan *Whiplash*, koçlukta aksiyon alma ve bireyin kendi gelişim sürecini sahiplenmesi prensiplerini somut biçimde temsil etme bakımından koçluk ve sinema ilişkisindeki birincil ortak payda olarak konumlanmaktadır.

Whiplash filmiyle koçluk dönüşüm aşamalarını ilişkilendiren bu çözümleme, sinema alanında kişisel dönüşüm temalı anlatıların yalnızca psikolojik ya da dramatik boyutlarıyla değil, sistematik bir koçluk perspektifiyle de okunabileceğini ortaya koyarak farklı alanlar arası bir görüş sunmaktadır. Filmdeki karakter dönüşümü koçluk sürecinin aşamaları olan farkındalık, hedef belirleme, aksiyon alma ve yolda kalma üzerinden okunduğunda, sinemadaki karakter dönüşümünün rastlantısal değil, bilinçli ve yapılandırılmış bir süreç olarak kurgulandığı düşüncesi güçlenmektedir. Bu düşünce, sinema çalışmalarında karakter analizlerini sadece anlatı çözümlemelerine indirgemekten öteye taşıyıp gelişim psikolojisi, davranış bilimleri ve koçluk gibi alanlarla bütüncül biçimde ilişkilendirme alanını açmaktadır.

Whiplash, bu dönüşümün zorlu, sancılı ve çok boyutlu doğasını ortaya koyan güçlü bir örnek sunar. Andrew'in hikayesi, koçluk sürecinin temel aşamaları olan farkındalık, hedef belirleme,

aksiyon alma ve yolda kalma çerçevesinden okunduğunda, bireysel gelişimin yalnızca doğrusal bir ilerleme değil, aynı zamanda kırılmalar, içsel çatışmalar ve yeniden yapılanmalarla iç içe geçmiş bir yolculuk olduğu anlaşılmaktadır. Koçluk sürecinde olduğu gibi birçok filmde de karakterler belirli bir hedefe ulaşmak üzere yola çıkmaktadır. Andrew'in hedefi, bir sanatçı olarak zirveye çıkmaktır. Ancak bu hedef, sadece teknik beceri gerektirmez; onun kendine dair farkındalığını artırmasını, içsel engelleriyle yüzleşmesini ve bu doğrultuda adım adım eyleme geçmesi gerektiğini hatırlatır. *Whiplash*, bu süreci detaylı biçimde ortaya koymaktadır.

Filmde Andrew, kendisiyle ilgili farkındalık kazandıkça, bu farkındalığı somut hedeflere dönüştürmektedir. Hedefine ulaşmak için aksiyon planları oluşturmakta, deneme-yanılma süreçlerinden geçer ve korku, özgüven eksikliği gibi içsel duyguları ile Fletcher'ın baskısı, rekabet ortamı gibi dışsal engelleri aşmak için mücadeleye girişmektedir. Bu noktada film, koçluğun danışana nasıl farkındalık kazandırdığına, strateji oluşturmaya nasıl katkı sağladığına ve sorumluluk alma kapasitesini nasıl geliştirdiğine dair güçlü temsiller sunmaktadır. Süreç boyunca Andrew'in sadece beceri geliştirdiğini görmeyiz; aynı zamanda kendi kararlarının ve eylemlerinin sorumluluğunu da üstlendiğini öğrendiğine tanık oluruz. Böylelikle, *Whiplash* ve koçluk süreci arasında dikkat çeken ilk benzerliğin *içsel yolculuk* temasında ortaya çıktığını görmekteyiz. Hem koçluk hem de film anlatısı, bireyin kendi iç dünyasında derinleşmesini, engellerle yüzleşmesini ve anlamlı hedefler belirlemesini esas almaktadır (Whitmore, 2009; Susan vd., 2018; Campbell, 2008). Andrew'in kendini keşfetme süreci, koçlukta yer alan farkındalık aşamasına doğrudan karşılık gelmektedir. Koçluk bakış açısı ve filmin olay örgüsünün bu yönüyle tamamen örtüştüğü görülmektedir.

Koçluk bakış açısı ve *Whiplash*'i ortak paydada buluşturan diğer önemli nokta, *zorluğun ve mücadelenin gelişim aracı olarak* tasvir edilmesidir. Koçlukta bireyin gelişimi genellikle konfor alanının dışına çıkılarak ve zorlanma ya da kırılma anlarıyla sağlanmaktadır (Roberts, 2024; Topçu, 2025). Filmde de benzer şekilde Andrew'in sanatsal gelişimi acı verici sınanmalarla ilerlemektedir. Fletcher karakteri, geleneksel bir koç figürü gibi görünmese de Andrew'in potansiyelini açığa çıkaran zorlayıcı dış etken görevini üstlenmektedir. Bu zorluk, Andrew'in ilk aşamada hem kendi arzularıyla hem de çevresinin beklentileriyle yüzleşerek hedef belirleme aşamasını başlatmasına öncü olmaktadır. Müzik tarihine geçme odağındaki hedefi doğrultusunda harekete geçen Andrew, yaşamını bu amaç ekseninde yeniden dizayn etmektedir. Bedensel sınırlarını aşması, sosyal izolasyon yaşaması ve kendini tekrar tekrar zorlaması, hedefin onun yaşamını nasıl yönettiğini ispatlar niteliktedir. Öte yandan dönüşümün yalnızca hedefe ulaşmakla tamamlanmadığını da vurgulayan Andrew, yalnızca dışsal başarıya değil, içsel liderliğe ulaşmış olmanın da bir göstergesini elinde tutmaktadır. Böylelikle sürekliliğe geçiş sağlanmakta ve Andrew'in sanatsal ve kişisel dönüşümü artık sürdürülebilir bir niteliğe kavuşmaktadır. Tüm bu göstergeler ışığında *Whiplash*, bir öğretmen-öğrenci ilişkisinden çok, zorlayıcı bir koçluk pratiği üzerinden şekillenen dönüşümün temsiline dönüşmüş görünmektedir. Film, izleyiciye başarı ve dönüşümün bedeline, yöntemine ve anlamına dair çelişkilerle yüzleşme alanı açarken; koçluk sürecinin yalnızca motive eden değil, aynı zamanda dönüştüren, sorgulatan ve derinleştiren bir yapısı olduğunu güçlü bir temsille ortaya koymaktadır.

Dönüşüm aşamaları ve koçluk prensipleri penceresinden bakıldığında *Whiplash*'in koçluğun tüm ilkelerine tam anlamıyla katılmadığı ve her iki alanın birbirini dışlayan yönlerinin varlığı

da ayrıca dikkat çeken bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dikkate değer ilk ayırım ilişkisi dinamiği üzerinde görünür olmaktadır. Koçluk süreci güven, destek ve yargısızlık ilkelerine dayanmaktadır (Gillie & Shackleton, 2009; Kholilia, 2025). Ancak *Whiplash*'te Fletcher'ın Andrew'e davranışı son derece baskıcı, manipülatif ve travmatik bir tarzla ilerlemektedir. Bu durum, koçluğun etik ilkeleriyle açıkça çelişen bir yapı oluşturmaktadır. Dolayısıyla ana karakter her ne kadar dönüşüm yaşasa da bu sürecin etik geçerliliği tartışmaya açık bir alan açmaktadır.

Öte yandan, duygusal güvenlik açısından da koçluk ve sinema alanları arasında önemli bir fark bulunmaktadır. Koçluk sürecinde bireyin duygusal olarak güvende hissetmesi esastır. Oysa filmde Andrew'in dönüşüm yolculuğu, psikolojik sınırlarını zorlayan ve kimi zaman yıkıma uğratan anlarla şekillenmektedir. Bu durum, dönüşümün yöntemi ve bedeli açısından temel bir ayrımı işaret etmektedir.

Motivasyon kaynağının keşfinin de koçluk ve *Whiplash* ilişkisinde belirgin bir fark yarattığı görülmektedir. Koçluk, bireyin içsel motivasyonunu keşfetmesini ve bu doğrultuda ilerlemesini teşvik ederken *Whiplash*'te Andrew'in motivasyonu sıklıkla dışsal baskılarla, özellikle Fletcher'ın otoritesiyle tetiklenmektedir. Bu da karakterin gelişimini, içsel bir yönelimden çok dışsal çatışmalar üzerinden sürdürmesine neden olmaktadır.

Koçluk süreçlerini tanımlamalarının bağlamlarının sınırlarının dışına taşıyıp sinema anlatısı biçimleriyle de temsil edilebileceğini göstermesi bakımından *Whiplash*, koçluk kavramlarını görünür kılan bir film olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylelikle sinema, hem bireyin içsel yolculuğuna tanıklık eden bir araç hem de dönüşüm teorilerinin sahnelendiği yaratıcı bir alan olarak yeniden düşünülmektedir. Çalışmamız, sinemaya dair genel tanımlamanın ötesinde, bir filmin bireysel dönüşüm süreçlerine derinlemesine alan açan güçlü bir alan olduğunu Andrew'in dört aşamayı başarıyla geçerek yeniden yapılanması örneğini sunarak düşündürmektedir. Koçluk dönüşüm süreçleri ve prensipleri, karakterlerin içsel ve dışsal yolculuklarında somutlaştırılabilir. Filmler, hedef belirleme, farkındalık yaratma, engellerle başa çıkma ve aksiyon adımları oluşturma gibi koçluğun temel unsurlarını görsel ve duygusal bir dille sunarak izleyicilere ilham verebilir ve kendi kişisel dönüşüm yolculukları için değerli öğütler sunabilir.

KAYNAKÇA

- Bazin, A. (1995). *Çağdaş Sinemanın Sorunları*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Biryıldız, E. (2002). *Örneklerle Türk Filmi Eleştirisi* (N. Özön, Çev.). İstanbul: Beta Yayınları.
- Campbell, J. (2008). *Kahramanın sonsuz yolculuğu*. Kabcacı Yayınevi.
- Cantaş, A. (2023). Minör Sinemada Kadın-Oluş ve Hayaletler Filmi. *Ankara Üniversitesi İlel Dergisi*, 10(2), 97-124. <https://doi.org/10.24955/ilef.1383418>
- Chazelle, D. (2019). *Whiplash* [Film]. ABD: Sierra/Affinity Bold Films Blumhouse Productions Right of Way Films.
- Crabb, S. (2011). The use of coaching principles to foster employee engagement. *Coaching Psychologist*, 7(1).
- CY Coaching Academy. (2024). *Coach presence. Modül 2 – Profesyonel Koçluk Programı*. Gestalt Coaching. *OD Practitioner*, 1(38), 50-55.

- Doran, G. T. (1981). There's a S.M.A.R.T. way to write management's goals and objectives. *Management Review*, 70(11), 35–36.
- Ergüven, A. (2020). Sinemada karakter gelişimi ve psikolojik dönüşümün analizi. *Psikoloji ve Sinema Dergisi*, 12(3), 45–62.
- Eroğul, N., & Çevik, M. (2025). Sinematerapi ile felsefi danışmanlık: "Whiplash filmi örneği"nde Nietzsche ve ruhsal güçlenme. *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (40), 127–153. <https://doi.org/10.53844/flsf.1630542>
- Gallwey, W. T. (2000). *The inner game of work*. Random House.
- Gillie, M., & Shackleton, M. (2009). Gestalt coaching or gestalt therapy: Ethical and professional considerations on entering the emotional world of the coaching client. *The Gestalt Journal*, 32(1), 173.
- Hirtie, D. (2024). Exploring communication practices in life coaching: A qualitative study. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, (S18), 150–166. <https://doi.org/10.24384/hebv-ht84>
- International Coaching Federation (ICF). (2025). *ICF tanımı ve ICF core competencies*. <https://coachingfederation.org/> (Erişim tarihi: 20 Haziran 2025)
- Kagan, J. (1972). Motives and development. *Journal of Personality and Social Psychology*, 22(1), 51–56.
- Kholilia, A. N. (2025). *Reinforcement and punishment depicted on the main character in the Whiplash movie: A behavioral analysis* (Doktora tezi, Universitas Islam Sultan Agung Semarang).
- Neuman, L. W. (2007). Toplumsal araştırma yöntemleri: Nicel ve nitel yaklaşımlar. İstanbul: Yayın Odası Yayınları.
- Ogbeiwi, O. (2017). Why written objectives need to be really SMART. *British Journal of Healthcare Management*, 23(7), 324–336.
- Palmer, S. (2007). Practice: A model suitable for coaching, counselling, psychotherapy and stress management. *The Coaching Psychologist*, 3(2), 71–77.
- Paniagua Fiol, A. (2020). *Whiplash (2014): Work ethic and limitations in the American dream*.
- Ramdani, L. A. M., Nuriadi, N., & Fitriana, E. (2023). An analysis of conflict of the main character in *Whiplash* movie by Damien Chazelle. *Jurnal Ilmiah Profesi Pendidikan*, 8(4), 2064–2070.
- Roberts, J. (2024). Coaching with the heart in mind: The varying levels of emotional engagement. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, (S18), 83–100. <https://doi.org/10.24384/mx2k-js64>
- Silvana, M. (2016). *Personality structure of Andrew Neiman in Whiplash (2014) film* (Lisans tezi).
- English, S., Sabatine, J. M., & Brownell, P. (2018). *Professional coaching: Principles and practice*. Springer Publishing Company.
- Sutton, A., & Crobach, C. (2022). Improving self-awareness and engagement through group coaching. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 20(1), 35–49. <https://doi.org/10.24384/dqtf-9x16>
- Topçu, Ç. (2022). Sinemasal diyalektik ve melez anlatı bağlamında *İçimdeki Yangın*. *Ankara Üniversitesi İlel Dergisi*, 9(2), 408–433. <https://doi.org/10.24955/ilef.1031679>
- Topçu, Ç. (2025). Emotional literacy and coaching presence. In *Coaching in communication research* (ss. 1–10). IGI Global Scientific Publishing.

- Trapnell, P. D., & Campbell, J. D. (1999). Private self-consciousness and the five-factor model of personality: Distinguishing rumination from reflection. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(2), 284–304. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.76.2.284>
- Whitmore, J. (2009). *Coaching for performance: GROWing people, teams, and organizations from good to great*. Nicholas Brealey Publishing.
- Yılmaz, S., & Demir, E. (2019). Koçluk yaklaşımının bireysel gelişim üzerindeki etkileri: Bir literatür taraması. *Yönetim ve Organizasyon Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 112–130.

EXTENDED ABSTRACT

This study explores the thematic and structural parallels between character-driven narratives in cinema and coaching processes, focusing on the concept of personal transformation. Cinema is not only an aesthetic medium but also a powerful tool that renders individuals' internal journeys visible. Coaching, on the other hand, is defined as a structured process that supports individuals in uncovering their potential, setting goals, and progressing toward personal change. Within this framework, significant connections can be drawn between character development in film and the core phases of coaching—awareness, goal-setting, taking action, and maintaining progress.

At the center of this research lies Damien Chazelle's *Whiplash* (2014), a film that strikingly portrays the complex, painful, and multilayered nature of personal transformation. When the protagonist Andrew's transformation is examined through the lens of coaching, it becomes clear that character development in cinema need not be perceived as random or purely dramatic, but rather as a deliberate and structured journey. This perspective offers a new interdisciplinary approach that integrates narrative analysis in cinema with concepts from developmental psychology, behavioral sciences, and coaching.

Throughout the film, Andrew undergoes a series of internal and external conflicts that compel him to gain self-awareness, define his goals, and build action plans. While Fletcher does not represent a traditional coach figure, his authoritarian and pressuring style functions as an external trigger that draws out Andrew's hidden potential. Andrew's physical endurance, social isolation, and repeated self-challenges demonstrate that his transformation is not only artistic but also a journey toward internal leadership. At this point, *Whiplash* aligns closely with the coaching principle of sustainability, where personal change becomes lasting and meaningful.

Another significant contribution of this study lies in its ability to highlight the distinctions between coaching and cinematic representation. While coaching is grounded in trust, non-judgment, and emotional safety, the film portrays a dynamic filled with manipulation, psychological pressure, and ethical ambiguity. Furthermore, whereas coaching emphasizes intrinsic motivation, Andrew's drive is primarily fueled by external pressure and authoritative dominance. In this way, the film offers a contested representation of coaching principles—achieving transformation, yet at the cost of violating its ethical foundations.

Through visual text analysis, this study reveals *Whiplash* as not merely a classic teacher-student narrative, but as a cinematic portrayal of an intense, even extreme, coaching practice. The film challenges the viewer to reflect on the price, methods, and meaning of success and transformation. In doing so, it demonstrates how coaching principles—when conveyed through visual and emotional storytelling—can offer not only inspiration but also guidance for the viewer's own personal development journey.

In conclusion, *Whiplash* provides a unique example of how the stages of coaching-based transformation can be represented through cinematic narrative. This suggests that cinema can be reimagined not just as a passive storytelling medium, but as an active space where developmental theories are performed and made visible. By examining how coaching principles materialize through the inner and outer journeys of film characters, this study positions cinema as a meaningful tool for exploring and understanding the process of personal growth.